

Ονοματεπώνυμο:

“Οτι μὲν οὖν νομοθετητέον περὶ παιδείας καὶ ταύτην κοινὴν ποιητέον, φανερόν. τίς δ’ ἔσται ἡ παιδεία καὶ πῶς χρὴ παιδεύεσθαι, δεῖ μὴ λανθάνειν. Νῦν γὰρ ἀμφισβητεῖται περὶ τῶν ἔργων. Οὐ γὰρ ταῦτά πάντες ὑπολαμβάνουσι δεῖν μανθάνειν τοὺς νέους οὔτε πρὸς ἀρετὴν οὔτε πρὸς τὸν βίον τὸν ἄριστον, οὐδὲ φανερόν ποτερον πρὸς τὴν διάνοιαν πρέπει μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἥθος. ἔκ τε τῆς ἐμποδῶν παιδείας ταραχώδης ἢ σκέψις καὶ δῆλον οὐδὲν ποτερον ἀσκεῖν δεῖ τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ἢ τὰ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν ἢ τὰ περιττά (πάντα γὰρ εἴληφε ταῦτα κριτὰς τινες). περὶ τε τῶν πρὸς ἀρετὴν οὐθέν ἐστιν ὁμολογούμενον (καὶ γὰρ τὴν ἀρετὴν οὐ τὴν αὐτὴν εὐθύς πάντες τιμῶσιν, ὥστ’ εὐλόγως διαφέρονται καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν αὐτῆς).

“Οτι μὲν οὖν τὰ ἀναγκαῖα δεῖ διδάσκεσθαι τῶν χρησίμων, οὐκ ἄδηλον. ὅτι δὲ οὐ πάντα, διηρημένων τῶν τε ἐλευθερίων ἔργων καὶ τῶν ἀνελευθερίων φανερόν, καὶ ὅτι τῶν τοιούτων δεῖ μετέχειν ὅσα τῶν χρησίμων ποιήσῃ τὸν μετέχοντα μὴ βάνουσον. Βάνουσον δ’ ἔργον εἶναι δεῖ τοῦτο νομίζειν καὶ τέχνην ταύτην καὶ μάθησιν, ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς ἀρετῆς ἄχρηστον ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων ἢ τὴν διάνοιαν.

A.1. Να σημειώσετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

- α) Ο Αριστοτέλης θεωρεῖ ὅτι ἡ παιδεία θα πρέπει νὰ εἶναι νομοθετικά κατοχυρωμένη, ἀλλὰ ὄχι υποχρεωτικά κοινὴ γιὰ ὅλους.
- β) Κάποιοι πιστεύουν ὅτι ἡ παιδεία πρέπει νὰ στοχεύει στὴν ἀσκήση τοῦ νοῦ καὶ στὸν ἠθικὸ χαρακτήρα.
- γ) Ο Αριστοτέλης διακρίνει στὴν ἐποχὴ τοῦ τέσσερις τύπους παιδείας.
- δ) Με τὴ φράση «ἐμποδῶν παιδείας» ὁ Σταγειρίτης ἀναφέρεται στὴν παιδεία με τὴν ὁποία ἐρχόμαστε σε ἐπαφὴ συστηματικά.
- ε) Οἱ βάνουσοι ἢ τὸ βάνουσον ἀναφέρονται στὴν τάξη τῶν ἐργατῶν ποὺ ἀσκοῦν μηχανικὴ καὶ ταπεινὴ τέχνη.

10 Μονάδες

B.1. Να ἀναφέρετε τοὺς προβληματισμοὺς ποὺ διατυπώνονταν τὴν ἐποχὴ τοῦ Αριστοτέλη γιὰ τὸν χαρακτήρα, τὸ περιεχόμενο καὶ τοὺς στόχους τῆς παιδείας.

10 Μονάδες

B.2. Ποιες ἀπόψεις τοῦ Αριστοτέλη γιὰ τὴ διαμόρφωση τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου διακρίνετε στὸ κείμενο;

10 Μονάδες

B.3. Να συγκρίνετε τον τύπο παιδείας που προτείνει ο Αριστοτέλης με τον τύπο παιδείας που παρουσιάζεται στο παρακάτω άρθρο ως εναλλακτική επιλογή.

10 Μονάδες

«Homeschooling»: Μια λύση για την παιδεία;

Ανεξάρτητα από το πώς αξιολογεί κανείς τις επιμέρους προτάσεις της επιτροπής του καθ. Θάνου Βερέμη για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το γεγονός είναι ότι οι προτάσεις παραμένουν στον χώρο της παραδοσιακής κρατοκεντρικής περί παιδείας αντίληψης.

Αφ' ενός εξακολουθεί να διατηρείται η παραδοσιακή αντίληψη σύμφωνα με την οποία παιδεία σημαίνει τον δωδεκαετή υποχρεωτικό εγκλεισμό των νέων στα δημοτικά, γυμνάσια και Λύκεια. Αφ' ετέρου διατηρείται το αποκλειστικό προνόμιο του κράτους να καθορίζει όχι μόνο το περιεχόμενο της παιδείας αλλά και τους ρυθμούς με τους οποίους το παιδί θα πρέπει να μάθει την ύλη.

Με άλλα λόγια, οι προτάσεις της επιτροπής Βερέμη δεν λύνουν κανένα από τα προβλήματα που έχουν οδηγήσει την παιδεία στην Ελλάδα στα σημερινά της χάλια. Ούτε συνάδουν με τη σύγχρονη εποχή. Το μοντέλο της ιδρυματικής μαζικής εκπαίδευσης που προτείνει ο κ. Βερέμης αντανάκλα τις απαιτήσεις της Βιομηχανικής Επανάστασης και όχι τη σημερινή εποχή του pc, του online learning, του ipod και του MySpace.

Η εναλλακτική

Μια ενδιαφέρουσα και πολλά υποσχόμενη παιδαγωγικά εναλλακτική λύση είναι το Homeschooling («εκπαίδευση στο σπίτι»). Εδώ την οργάνωση της εκπαίδευσης των παιδιών αναλαμβάνουν οι γονείς και η εκπαίδευση γίνεται είτε στα διάφορα σπίτια είτε σε εργαστήρια (για το μάθημα π.χ. της χημείας) τα οποία νοικιάζουν.

Την εκπαίδευση μπορεί να την παρέχουν είτε οι ίδιοι οι γονείς είτε εκπαιδευτικοί που προσλαμβάνονται από τους γονείς. Μια άλλη λύση που χρησιμοποιείται σε ολοένα μεγαλύτερο βαθμό είναι η online εκπαίδευση υπό από την καθοδήγηση ενός ενήλικα. Υπάρχουν αναλυτικά πακέτα οδηγιών με διάφορα συστήματα «κατ' οίκον» εκπαίδευσης από τα οποία μπορούν να διαλέξουν οι γονείς εκείνο που ταιριάζει περισσότερο στις ικανότητες και την προσωπικότητα του παιδιού τους. Φυσικά το σύστημα βρίσκεται υπό από την επίβλεψη των Αρχών κάθε πολιτείας έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά μαθαίνουν τη διδακτέα ύλη.

Ο τρόπος αυτός εκπαίδευσης γνωρίζει τεράστια άνθηση στις ΗΠΑ -όπου τα προβλήματα της δημόσιας εκπαίδευσης έχουν πολλά κοινά σημεία με την περίπτωση της Ελλάδας.

Το 1970 15 χιλιάδες παιδιά παρακολουθούσαν στις ΗΠΑ το homeschooling. Το 1990 ο αριθμός είχε αυξηθεί στις 500 χιλ., το 1999 σε 850 χιλ., το 2003 σε 1,1 εκατομ. και το 2006 σε 2.4 εκατ.!

Τα πλεονεκτήματα του homeschooling είναι προφανή. Το παιδί μαθαίνει σε ένα οικείο και ευχάριστο περιβάλλον μαζί με τους φίλους, γείτονες ή συγγενείς του κάνοντας μέγιστη χρήση του χρόνου του και αποφεύγοντας τη δαπάνη χρόνου σε άσκοπες μετακινήσεις. Όμως το πιο σημαντικό είναι ότι ο ρυθμός της

εκπαίδευσης προσαρμόζεται στις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του μαθητή - και όχι το αντίστροφο, όπως γίνεται σήμερα στην παραδοσιακή εκπαίδευση.

Όπως δείχνουν διάφορες έρευνες, σε όλα τα τεστ οι επιδόσεις των παιδιών του homeschooling είναι καλύτερες απ' αυτές των παιδιών που ακολουθούν την παραδοσιακή εκπαίδευση. Έτσι π.χ. στις εξετάσεις SAT (κάτι αντίστοιχο με τις Πανελλήνιες) η βαθμολογία των παιδιών που εκπαιδεύονται στο σπίτι υπερβαίνει κατά 20% περίπου τον μέσο όρο.

Τάκης Μίχας

www.enet.gr (Ελευθεροτυπία)

Β.4. Να σημειώσετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις. Στις λάθος προτάσεις να γράψετε τη σωστή απάντηση.

Α) Ο Αριστοτέλης γεννήθηκε το 384π.Χ.

Β) Ο Εύδοξος ήταν μαθηματικός, γεωγράφος και φιλόσοφος.

Γ) Ο Αριστοτέλης έφυγε τη δεύτερη φορά από την Αθήνα διότι κατηγορήθηκε για ασέβεια προς τους θεούς.

Δ) Για τον Αριστοτέλη η ηθική φιλοσοφία είναι μέρος της πολιτικής φιλοσοφίας.

Ε) Η πόλις έχει για στόχο της την ευδαιμονία, κι αυτή είναι το αποτέλεσμα της αυτάρκειας.

10 Μονάδες

Γ.1. Να γράψετε ένα αντώνυμο στην αρχαία ελληνική για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: κοινήν, φανερόν, νέους, χρήσιμα, εὐλόγως, μετέχοντα.

05 Μονάδες

Γ.2. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, επαναλαμβάνεται τόσες φορές στο κείμενο το απρόσωπο ρήμα δει;

05 Μονάδες